

Άγγελ Νικολάου-Κονναρή

**ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ
ΑΙΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ
ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ
ΚΑΤΑΛΟΓΟ
ΑΥΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ**

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

1. Το προτεινόμενο στοιχείο πρέπει να συνάδει με την περιγραφή της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς (ΑΠΚ) όπως αυτή ορίζεται στην αντίστοιχη Σύμβαση της UNESCO, δηλαδή:

1.1. Ανήκει σε ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα πεδία, που οι κοινότητες και, σε ορισμένες περιπτώσεις, ομάδες και άτομα, αναγνωρίζουν ως κομμάτι της πολιτιστικής τους κληρονομιάς:

(α) προφορικές παραδόσεις (π.χ. λαϊκές ιστορίες, παραμύθια, κ.ά.)

(β) παραστατικές τέχνες (π.χ. θέατρο σκιών, χορός, μουσική, κ.ά.)

(γ) κοινωνικές πρακτικές, τελετουργίες και εορταστικές εκδηλώσεις (π.χ. πανηγύρια, γάμος, κ.ά.)

(δ) γνώσεις και πρακτικές για τη φύση και το σύμπαν (π.χ. λαϊκή ιατρική, πρόβλεψη καιρού, κ.ά.)

(ε) παραδοσιακές χειροτεχνίες (π.χ. κεντητική, αγγειοπλαστική, καλάθοπλεκτική, κ.ά.)
(στ) άλλο

1.2. Δεν είναι μουσειακό αλλά ζωντανό: μεταδίδεται από γενιά σε γενιά και αναπροσαρμόζεται διαρκώς από τις κοινότητες σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες του περιβάλλοντος και της ιστορίας τους, καλλιεργώντας την αντίληψη της συνέχειας και την κατανόηση της ταυτότητάς τους.

1.3. Είναι συμβατό με τα διεθνή όργανα για το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τις προϋποθέσεις αμοιβαίου σεβασμού μεταξύ διαφορετικών κοινοτήτων και ομάδων ανθρώπων και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.

2. Η εγγραφή του στοιχείου θα συμβάλει στην προβολή και στην ευαισθητοποίηση για τη σημασία της ΑΠΚ, καθώς και στην ενθάρρυνση του διαλόγου, ως έκφραση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας και της ανθρώπινης δημιουργικότητας.

3. Λαμβάνονται μέτρα για την προστασία και προώθηση του στοιχείου από κοινότητες, ομάδες ή και άτομα.

4. Η αίτηση για εγγραφή στον εθνικό κατάλογο ΑΠΚ πρέπει να προέρχεται από τους φορείς του στοιχείου (δήμοι, κοινότητες, σύνδεσμοι, σωματεία, μουσεία, μη κυβερνητικές οργανώσεις, κ.ά.), έναν ή περισσότερους, με την ενεργότερη δυνατή συμμετοχή της κοινότητας ή των ατόμων που συνδέονται με αυτό και με την ελεύθερη, εκ των προτέρων και κατόπιν ενημέρωσης συγκατάθεσή τους.

Με βάση τα πιο πάνω, η συμπλήρωση του εντύπου αίτησης για εγγραφή στοιχείων στον Εθνικό Κατάλογο ΑΠΚ δεν απαιτεί την εργοδότηση εμπειρογνομόνων ή ειδικών επιστημόνων διότι:

1. Η αίτηση δεν αφορά στην παρουσίαση της ιστορικής διαδρομής του στοιχείου αλλά:

- στην επιβίωση και εξέλιξή του μέχρι τις ημέρες μας
- στον βαθμό και τρόπο εμπλοκής κοινότητας/ων, στη συνεργασία και στον αλληλοσεβασμό των μελών της.
- στην ορθή διαχείρισή του, απαλλαγμένη από αμφίβολα πολιτικά ή οικονομικά κίνητρα.

2. Το προσωπικό της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής ΟΥΝΕΣΚΟ και οι εμπειρογνώμονες της ΑΠΚ θα αναλάβουν τα ζητήματα φιλολογικής επιμέλειας της αίτησης.

3. Η σύνταξη των αιτήσεων για εγγραφή στους καταλόγους ΑΠΚ της ΟΥΝΕΣΚΟ αναλαμβάνεται από τους εμπειρογνώμονες της ΑΠΚ.

Σημειώνεται ότι η αίτηση για εγγραφή των *Τσιαττιστών* περιλήφθηκε από τη Γραμματεία της ΟΥΝΕΣΚΟ στις καλύτερες υποβληθείσες υποψηφιότητες και έχει αναρτηθεί στη ιστοσελίδα της ΑΠΚ ως υποδειγματική:

[http://www.unesco.org/culture/ich/index.php?lg=en
&p=11&exemplary=1#tabs](http://www.unesco.org/culture/ich/index.php?lg=en&p=11&exemplary=1#tabs)

Τα παραδείγματα/παραθέματα από τις κυπριακές αιτήσεις για εγγραφή στους καταλόγους της ΟΥΝΕΣΚΟ δίνονται στη συνέχεια απλώς ενδεικτικά. Δεν πρέπει να αντιγράφονται αυτούσια τμήματα από τα παραθέματα αυτά όταν συμπληρώνεται το έντυπο.

ΜΕΡΟΣ Α – ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΑΙΤΗΤΩΝ

1. Όνομα κοινότητας / οργανισμού:

2. Άτομο για επικοινωνία

(Να δοθούν στοιχεία επικοινωνίας ενός μόνου ατόμου, υπεύθυνου για όλη την αλληλογραφία που αφορά στην αίτηση)

Το άτομο αυτό δεν είναι κατ' ανάγκην ο κοινοτάρχης, εκπροσωπεί όμως την κοινότητα και μπορεί να συμμετείχε και στη συμπλήρωση του εντύπου, π.χ., πολιτιστικός λειτουργός, μέλος/εμπειρογνώμονας ενός Πολιτιστικού Συλλόγου, φιλόλογος/αρχαιολόγος/εθνολόγος που κατάγεται από την κοινότητα, κ.τ.λ.

- Όνομα:
- Επώνυμο:
- Αριθμός Ταυτότητας:
- Θέση:
- Διεύθυνση:
- Τηλέφωνο:
- Φαξ:
- Email:

3. Καθεστώς (επιλογή μίας από τις ακόλουθες κατηγορίες):

- Δήμος / Κοινότητα
- Σύλλογος / Σύνδεσμος / Ίδρυμα
- Ενοριακή Επιτροπή
- Μουσείο
- Άλλο (προσδιορίστε) .....

ΜΕΡΟΣ Β – ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΑΥΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

B1. Ορισμός

1.1. Όνομα (επίσημο όνομα στοιχείου που θα εμφανίζεται σε έντυπο υλικό, μέχρι 200 χαρακτήρες)

- Λευκαρίτικο κέντημα / Lefkara lace or Lefkaritika
- Τσιαττιστά ή τραγούδια του παλιωμάτου (αυτοσχέδια δίστιχα στην κυπριακή διάλεκτο, που εκτελούνται με τη μορφή ποιητικής μονομαχίας) / Tsiattista poetic duelling
- Μεσογειακή διατροφή / Mediterranean diet

1.2. Όνομα στοιχείου στη γλώσσα ή διάλεκτο της κοινότητας (προαιρετικό)

- Λευκαρίτικα
- Τσιαττιστά

1.3. Πεδίο ΑΠΚ στο οποίο εμπίπτει το προτεινόμενο στοιχείο

(σημειώστε με $\surd$ ένα ή περισσότερα πεδία, δεδομένου ότι ένα στοιχείο δυνατόν να ανήκει σε διάφορες κατηγορίες)

- προφορικές παραδόσεις (μύθοι, παραμύθια, θρησκευτικές ή ιστορικές αφηγήσεις, θρύλοι, ποίηση, ευχές και κατάρες, παροιμίες, λογοπαίγνια και γλωσσοδέτες, π.χ. Καλικάντζαροι)
- παραστατικές τέχνες (θέατρο, θέατρο σκιών, μουσική και μουσικά όργανα, χορός, παιγνίδια, π.χ. Καραγκιόζης)
- κοινωνικές πρακτικές, τελετουργίες και εορταστικές εκδηλώσεις (γέννηση και βαφτίσια, γάμος, θάνατος, έθιμα Χριστουγέννων, Πάσχα, Κατακλυσμού και άλλων εορτών, πανηγύρεις, διατροφή, π.χ. κυπριακός γάμος)

- □ γνώσεις και πρακτικές για τη φύση και το σύμπαν (λαϊκή ιατρική με βότανα, φυτικά ή ζωικά παράγωγα, επεμβατικές πρακτικές -καζιά, βδέλλες- και ξόρκια ή γητειές, μετεωρολογία, εντοπισμός νερού, αστρολογία, πρακτικές μαντικής και μαγείας, π.χ. ξεμάτιασμα)
- □ παραδοσιακές χειροτεχνίες (κεντητική, υφαντουργία, αγγειοπλαστική, καλαθοπλεκτική, ξυλογλυπτική, αργυροχοΐα και χρυσοχοΐα, σιδηρουργία, π.χ. πιθάρια ή τριφουρένα σκεύη και κοσμήματα)
- □ άλλο (προσδιορίστε), π.χ. παραδοσιακή ενδυμασία

1.4. Ενδιαφερόμενες κοινότητες και ομάδες (ορίστε μία ή περισσότερες κοινότητες, ομάδες, ή άτομα που σχετίζονται με το προτεινόμενο στοιχείο, μέχρι 150 λέξεις)

Το στοιχείο είναι δυνατόν να εντοπίζεται:

- σε μία μόνο κοινότητα (π.χ. Καρναβάλι Λεμεσού)
- σε πολλές κοινότητες (π.χ. τα τσιαττιστά ή τα λευκαρίτικα ή η οινοκαλλιέργεια και οινοποιία), κάτι που εξυπακούει επιλογή εμβληματικής ή αντιπροσωπευτικής κοινότητας (π.χ. Δήμος Λάρνακος και Π. Λεύκαρα) ή συλλογική εκπροσώπηση (π.χ. Κρασοχώρια Λεμεσού)
- σε ολόκληρη την κυπριακή επικράτεια (π.χ. Μεσογειακή διατροφή), κάτι που εξυπακούει επιλογή εμβληματικής ή αντιπροσωπευτικής κοινότητας (Αγρός)

Παράδειγμα: Τσιαττιστά

Several communities, primarily in Larnaca and Famagusta Districts, are proud of their continuous tradition in ‘Tsiattista’ and of the fact that the most famous ‘Tsiattista’ performers (‘tsiattistaes’) come from this area. The Municipality of Larnaca, in particular, is most instrumental in coordinating the efforts for the promotion and safeguarding of ‘Tsiattista’. It organizes the annual ‘Kataklysmos’ festival, which is the main occasion during which ‘Tsiattista’ are performed.

Communities: Municipality of Larnaca, the District of Larnaca, various communities in the District of Famagusta and, especially, villages in the Kokkinochoria area.

1.5. Γεωγραφική κατανομή

(Να δοθούν πληροφορίες για την κατανομή του στοιχείου, προσδιορίζοντας -εάν αυτό είναι δυνατό- την κεντρική περιοχή ή κοινότητα όπου εντοπίζεται το στοιχείο. Η περιγραφή πρέπει να επικεντρώνεται στο καθεστώς του στοιχείου εντός της χώρας, ακόμα και αν το ίδιο στοιχείο εντοπίζεται και στη γεωγραφική περιφέρεια ενός άλλου κράτους, μέχρι 150 λέξεις)

Παράδειγμα: Τσιαττιστά

The ‘Tsiattista’ are performed all over Cyprus but, nowadays, the main activities relating to ‘Tsiattista’ performances and contests and their promotion are located in the coastal town of Larnaca and the nearby villages of the district as well as in villages of the neighbouring Famagusta District (Kokkinochoria Area).

Larnaca is the third largest town of Cyprus and, since the end of the 19th century, it has been hosting annually the Kataklysmos festival. This festival has been instrumental in the safeguarding and survival of the ‘Tsiattista’ tradition since it constitutes the most important occasion for ‘Tsiattista’ performers to meet, create, and compete.

1.6. Χαρακτηριστικά στοιχείου

Στη συγκεκριμένη ενότητα πρέπει να αναφέρονται τα σημαντικότερα γνωρίσματα του στοιχείου όπως εντοπίζονται στο παρόν και να υπάρχουν σαφείς πληροφορίες ώστε η ειδική επιτροπή αξιολόγησης να μπορεί να καθορίσει τα εξής:

- ότι το στοιχείο περιλαμβάνεται στις «πρακτικές, αναπαραστάσεις, εκφράσεις, γνώσεις και τεχνικές – καθώς και τα εργαλεία, αντικείμενα, χειροτεχνήματα και πολιτιστικούς χώρους που συνδέονται με αυτό»
- «ότι οι κοινότητες, οι ομάδες και, κατά περίπτωση, τα άτομα, [το] αναγνωρίζουν ως μέρος της πολιτιστικής τους κληρονομιάς»
- ότι «μεταβιβάζεται από γενιά σε γενιά, [και] αναδημιουργείται από τις κοινότητες σε συνάρτηση με το περιβάλλον τους και την αλληλεπίδραση με τη φύση και την ιστορία τους»
- ότι παρέχει στις κοινότητες και τις ομάδες «μία αίσθηση ταυτότητας και συνέχειας»
- ότι είναι συμβατό με τα «υφιστάμενα διεθνή όργανα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις προϋποθέσεις αμοιβαίου σεβασμού μεταξύ κοινοτήτων, ομάδων και ατόμων, και της αιεφόρου ανάπτυξης».

(α) Σύντομη περιγραφή

(Παρουσιάστε το προτεινόμενο στοιχείο με τρόπο που να το εισάγει και να το καθιστά κατανοητό σε αναγνώστες που δεν το γνωρίζουν, 150-250 λέξεις)

Παράδειγμα: Τσιαττιστά

The 'Tsiattista' are one of the most long-lived elements of Cypriot popular poetry. They are impromptu, theme-related rhyming couplets, composed in the Greek Cypriot dialect, and performed in the form of altercations/jousts by two poets, who try to show off their versifying prowess and verbally defeat their opponent. 'Defeat' is defined as the inability of one of the two performers to respond quickly to the challenge or as the failure of the improvised verses to be relevant, smart, or witty. The contestants 'threaten', deride, shame, and taunt their opponent, thus demonstrating that they are rhymamasters and invincible poets. A 'Tsiattista' performer must be a good and quick versifier and must have the ability of repartee and the readiness to answer back and lead his opponent to themes with which he is at ease. The most common metrical form used for 'Tsiattista' is the iambic fifteen-syllable verse in a rhyming couplet. Sometimes, the popular poet uses more than two verses, fifteen-syllable or eight-syllable, six-syllable, and even nine-syllable ones. The 'Tsiattista' are also called 'songs' because they are recited in a singing voice, set to a standard melodic pattern (which is rarely differentiated), often to the accompaniment of the violin and the lute.

(β) Εκτενέστερη περιγραφή

(Αναφερθείτε σε ιστορικές πληροφορίες, τεχνικές, υλικά κατασκευής, διαδικασία, χώρους που σχετίζονται με την πρακτική του στοιχείου, 600-1000 λέξεις)

Παράδειγμα: Τσιαττιστά

Primarily an oral activity, the ‘Tsiattista’ constitute an integral part of the popular poetry of Cyprus and, although they have been subject to various influences, they have preserved many original elements with which most Cypriots readily identify. Their oral nature makes it difficult for the researcher to examine their long history and define the origins and roots of the influences they received.

The notion of an isolated ‘tsiattisto’ does not really exist. One may compose such verses without any challenge, just out of inspiration, but a ‘Tsiattista’ performance suggests social gatherings and poetic competitions between two ‘tsiattistaes’ (‘Tsiattista’ performers) in front of an audience which officially or unofficially acts as a judge, applauding or disapproving of the contestants.

The first references to poetic contests may be found in Homer’s Iliad and Hesiod’s Works and Days; other sources mention poetic contests at religious festivals such as the Aphrodisia, the great religious festival in honour of goddess Aphrodite. In the customs and folklore of Cyprus one can observe many traces of this festival, transformed and adjusted to the rules and morality of Christianity. The Kataklysmos Festival (or Pentecost, a Christian feast commemorating the descent of the Holy Ghost upon the apostles), which is considered by many historians to be a natural continuation of the Aphrodisian mysteries, is the main event where ‘tsiattistaes’ have the opportunity to meet, create, and compete.

Traditionally, the ‘Tsiattista’ were performed during work (cereal/grains and vine harvest) and happy (engagements, weddings, folk festivals, religious feasts, etc.) or sad social occasions (illness, immigration, separation, death). Due to modernization and globalization, the occasions at which ‘Tsiattista’ are performed have been limited today to happy events (weddings and local folk festivals) and regional or over-regional festivals mainly in Larnaca and Famagusta Districts (Kokkinochoria area), like the important Kataklysmos festival, which takes place every year in all coastal towns; the six-day Kataklysmos festival organized by the Larnaca Municipality is the most famous and the most well attended one, attracting a great number of people from all over the island (around 300,000 visitors). The ‘Tsiattista’ contest is the highlight of the festivities, usually following a dance competition between two men. Generally, ‘tsiattistaes’ had little education and were of poor origin. With the expansion of compulsory education and the current prosperity on the island this is not necessarily the case today. Most of the ‘tsiattistaes’ are now old but there are a few promising performers who belong to the younger generation. Some of the latter are relatives (children, grandchildren) of famous ‘tsiattistaes’. Traditionally, the ‘tsiattistaes’ were exclusively male but, as a result of the emancipation of Cypriot women, some talented women have recently started performing ‘Tsiattista’ either at family gatherings or in local folk festivals. In the last 40 years the Cypriot dialect is under transformation due to modernization and urbanization and the concomitant increased presence of Standard Modern Greek (SMG) and its almost exclusive use in education, media, and administration. However, new ‘Tsiattista’ are still created exclusively in the Cypriot dialect.

The versifying skills of a 'tsiattistis' consist of the following elements: he must be well-versed in the Cypriot Dialect, he must possess adequate knowledge of the popular poetry of Cyprus and the ability to retrieve existing, well known 'Tsiattista' or poetic patterns and, above all, he must be able to improvise a new couplet on a specific theme and within very strict time constraints and have the readiness to answer back to his opponent with verses that respond to the challenge posed by the opponent's preceding couplet and lead him to his own preferred themes, i.e. he must possess the talent of repartee. Some researchers believe that this skill is innate but, in fact, continuous practice is crucial, no matter how natural the art of versification comes to the people of the island.

Traditionally, 'tsiattistaes' do not publish their creations and this is what distinguishes them from other popular poets. Some 'tsiattistaes', of course, may compose longer poems and do not confine themselves to the two fifteen-syllable verses. Those who distinguish themselves are the ones who win at the Kataklysmos festival or other regional contests, appear on the media, or perform frequently at traditional wedding ceremonies, christenings, local folk festivals, and other similar gatherings.

The communities where we encounter most of the 'tsiattistaes' are proud of their tradition, which they consider to be an ancestral heritage that distinguishes them from other communities and provides them with feelings of group-consciousness and cultural identification. You may hear people proudly saying 'The famous tsiattistis 'X' is from my village!' The respect enjoyed by 'tsiattistaes', not only in their communities but also island-wide, functions as an incentive for younger people to attempt to compose 'Tsiattista'. In an effort to promote the tradition and with the initiative of the Larnaka Municipality and other smaller communities, famous 'tsiattistaes' visit schools and perform in front of students.

- προφορικός χαρακτήρας των τσιαττιστών
- ιστορικό πλαίσιο: γραπτές και προφορικές μαρτυρίες για την πρακτική τσιαττιστών
- περιγραφή της πρακτικής: ποιοι «τσιαττίζουν», τι σημαίνει «τσιάττισμα», πώς πήρε το όνομα, σε ποιες περιστάσεις γίνεται
- ποιητικά χαρακτηριστικά και ικανότητα αυτοσχεδιασμού
- μουσικά χαρακτηριστικά
- χρήση διαλέκτου και εκμετάλλευση επικαιρότητας
- πώς μαθαίνει κανείς να «τσιαττίζει»
- υπερηφάνεια φορέων και δημοτικότητα των τσιαττιστών στο κοινό

- Πώς θα συγκεντρωθούν οι πληροφορίες για την περιγραφή;
- Προφορικές μαρτυρίες ατόμων, ενεργών φορέων του στοιχείου
- Βιβλιογραφία
- Αρχεία κοινοτήτων, Οργανισμών, Συλλόγων
- Τεχνικές και υλικά κατασκευής
- Χώροι (ανα)παράστασης
- Αντικείμενα που τυχόν συνδέονται με μια πρακτική, π.χ. καπνιστήριο, μερρέχα, κολοκύθα, πιθάρια, κεντήματα, έπιπλα

(γ) Ποιοι είναι οι φορείς και συνεχιστές αυτού του στοιχείου άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς; Υπάρχουν συγκεκριμένοι ρόλοι ή κατηγορίες ατόμων με ειδικές αρμοδιότητες ως προς την πρακτική και τη μεταβίβαση του στοιχείου; Αν ναι, ποιοι είναι και ποιες οι αρμοδιότητές τους; (150-250 λέξεις)

Ρόλος και καταμερισμός αρμοδιοτήτων ομάδων που δυνατόν να ορισθούν ως προς το φύλο (π.χ. γυναίκες), την ηλικία (π.χ. παιδιά, ηλικιωμένοι), την εθνότητα (αθίγγανοι, Μαρωνίτες, Τούρκοι, Έλληνες, κ.ά.), την επαγγελματική κατάρτιση (π.χ. «μάστρος», τεχνίτες), την κοινωνική θέση (π.χ. ιερείς, οικοκυρές, χήρες, αγρότες, αστοί).

(δ) Τι είδους γνώσεις και ικανότητες που συνδέονται με το στοιχείο μεταβιβάζονται σήμερα και με ποιο τρόπο; (150-250 λέξεις)

- Γνώσεις και πρακτικές τεχνικές, παρασκευαστικές, τελετουργικές, εθιμικές κ.ά.
- Ικανότητες καλλιτεχνίας, επιδεξιότητας, επικοινωνίας, συνεργασίας και κοινωνικότητας.
- Μεταβιβάζονται προφορικά από γενιά σε γενιά σε οικογενειακές και ιδιωτικές συνάξεις, εορταστικές συγκεντρώσεις, πανηγύρια, αγορές, φεστιβάλ, εκπαιδευτικά εργαστήρια και σεμινάρια, σχολικές εκδηλώσεις, λαϊκούς διαγωνισμούς, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές κ.ά.

(ε) Ποια είναι η κοινωνική και πολιτιστική σημασία που έχει σήμερα το στοιχείο για την ενδιαφερόμενη κοινότητα ή ομάδα; (150-250 λέξεις)

- οι κοινότητες, οι ομάδες και τα άτομα αναγνωρίζουν το στοιχείο ως μέρος της πολιτιστικής τους κληρονομιάς
- το στοιχείο μεταβιβάζεται από γενιά σε γενιά, συνδέοντας τους γηραιότερους με τους νεότερους, και αναδημιουργείται/προσαρμόζεται από τις κοινότητες σε συνάρτηση με το περιβάλλον τους και την αλληλεπίδραση με τη φύση και τη μεταβαλλόμενη ιστορία τους
- το στοιχείο παρέχει στις κοινότητες και τις ομάδες μία αίσθηση ταυτότητας και συνέχειας με το ιστορικό και πολιτιστικό τους παρελθόν
- η κοινωνική και πολιτιστική σημασία του στοιχείου πρέπει να ισχύουν μέχρι σήμερα και να μην αποτελούν απλώς αποτύπωση του παρελθόντος.

Παράδειγμα: Τσιαττιστά

The communities where we encounter most of the ‘tsiattistaes’ are proud of their tradition, which they consider to be an ancestral heritage that distinguishes them from other communities and provides them with feelings of group-consciousness and cultural identification. You may hear people proudly saying ‘The famous tsiattistis ‘X’ is from my village!’ The respect enjoyed by ‘tsiattistaes’, not only in their communities but also island-wide, functions as an incentive for younger people to attempt to compose ‘Tsiattista’. In an effort to promote the tradition and with the initiative of the Larnaka Municipality and other smaller communities, famous “tsiattistaes” visit schools and perform in front of students.

(στ) Υπάρχει οποιοδήποτε μέρος του στοιχείου που είναι ασύμβατο με τα διεθνή όργανα για τα ανθρώπινα δικαιώματα, με τις προϋποθέσεις αμοιβαίου σεβασμού μεταξύ κοινοτήτων, ομάδων και ατόμων ή με την αειφόρο ανάπτυξη; (150-250 λέξεις)

- Σεβασμός ανθρωπίνων δικαιωμάτων: έθιμα που δυνατόν να θίγουν ομάδες συγκεκριμένης σεξουαλικής ή θρησκευτικής ταυτότητας, άτομα με ειδικές ανάγκες, ή άλλες ομάδες του πληθυσμού.
- Αμοιβαίος σεβασμός μεταξύ εθνοτικών ομάδων και κοινοτήτων: π.χ. η καύση του Ιούδα μπορεί να θεωρηθεί ότι προάγει τον αντισημιτισμό, έθιμα που σχετίζονται με συγκεκριμένα ιστορικά γεγονότα δυνατόν να προσβάλουν εθνοτικές ομάδες ή και κράτη (στην τελευταία διακυβερνητική σύνοδο της ΑΠΚ, υποψηφιότητα της Κροατίας με θέμα εορτασμούς για νίκη επί των Οθωμανών προκάλεσε την αντίδραση της Τουρκίας ενώ αναφορές σε έκθεση της Αρμενίας σε κατεχόμενες περιοχές και εμπόλεμη ζώνη εκείνη του Αζερμπαϊτζάν).

- Αειφόρος ανάπτυξη: το στοιχείο δεν πρέπει να καταστρέφει την οικολογική ισορροπία ούτε να εξαντλεί τις φυσικές πηγές ζωής (π.χ. ταυρομαχίες και, γενικά, η εκμετάλλευση ζώων, έθιμα που περιλαμβάνουν ανθρώπινο ακρωτηριασμό ή έλλειψη σεβασμού προς το περιβάλλον)

Η παλαιότητα και η ιστορική τεκμηρίωση της παρουσίας ενός στοιχείου δεν αποτελούν δικαιολογία για οποιαδήποτε παραβίαση των πιο πάνω.

Πρέπει να αποφεύγονται απόλυτες δηλώσεις για την αποκλειστικότητα ενός στοιχείου όταν αυτό παρουσιάζεται και σε άλλες κοινότητες ή χώρες (π.χ. συνεχείς συγκρούσεις μεταξύ Αρμενίας και Αζερμπαϊτζάν στην ΟΥΝΕΣΚΟ). Η εμφάνιση ενός στοιχείου σε πέραν της μίας κοινότητες είναι καλό να οδηγήσει σε συνεργασία και πολλαπλή υποψηφιότητα, με τον ίδιο τρόπο που στην ΟΥΝΕΣΚΟ έχουμε πολυεθνικές υποψηφιότητες (π.χ. Μεσογειακή διατροφή).

2. Βιωσιμότητα και προστασία

2.1 Καθεστώς βιωσιμότητας και απειλές

Αναφερθείτε στο καθεστώς βιωσιμότητας του στοιχείου σήμερα (βαθμός στον οποίο εξακολουθεί να ασκείται, αριθμός ατόμων που γνωρίζουν την πρακτική του) και σε απειλές ή εμπόδια που παρεμβάλλονται στη μεταβίβασή του (150-250 λέξεις).

- Πόσο ζωντανό είναι το στοιχείο σήμερα (πολύ/μέτρια, συστηματικά/σε κάποιες επετείους, ιδιωτικά/δημόσια);
- Πόσο διαδεδομένο είναι το στοιχείο ανάμεσα στις διάφορες ομάδες πληθυσμού (μόνο στις γυναίκες, μόνο στους ηλικιωμένους, μόνο σε σωματεία);
- Ποιος είναι περίπου ο αριθμός ατόμων που γνωρίζουν την πρακτική του στοιχείου (ιδιαίτερα αν ο αριθμός είναι πολύ μικρός);
- Το στοιχείο απειλείται από: αστυφιλία, έλλειψη υλικών που χρησιμοποιούνταν παλαιότερα, διασκορπισμό πληθυσμών/προσφυγιά, «μοντερνισμό»/ξενομανία, εξαφάνιση του χρηστικού και/ή ιδεολογικού/συναισθηματικού πλαισίου στο οποίο παρουσιάζεται και ανάγκη δημιουργίας νέων εφαρμογών.

2.2 Προστασία του στοιχείου στο παρελθόν και στο παρόν

Αναφερθείτε σε μέτρα που έχουν ληφθεί στο παρελθόν ή λαμβάνονται στο παρόν από την ενδιαφερόμενη κοινότητα ή άλλες σχετικές ομάδες (150-250 λέξεις).

Σημειώστε με $\surd$ ένα ή περισσότερα , αναφορικά με το είδος μέτρων που έχουν ληφθεί ή λαμβάνονται από τις ενδιαφερόμενες κοινότητες, ομάδες ή άτομα:

- μεταβίβαση, εκπαίδευση
- εντοπισμός, καταγραφή, έρευνα
- διατήρηση, προστασία
- προβολή, ενίσχυση
- νέες εφαρμογές

Παράδειγμα: Τσιαττιστά

Larnaca Municipality has been very instrumental in the development and the widespread promotion of the element through the funding of the performers' societies mentioned in section C (i) and the organization of various activities at which the “tsiattistaes” can compete.

The annual festival of Kataklysmos, which takes place in the summer – usually June -, constitutes the greatest effort undertaken by a community for safeguarding the continuity of popular poetry in general and the ‘Tsiattista’ in particular. The Municipality of Larnaca acts as the coordinator and sponsor of the various “tsiattista” societies which participate in the festival and the organization of this event requires substantial time investment as well as important economic and human resources. The official duration of the events of Kataklysmos is six days but the festival usually lasts fifteen days or more. The location of the events in the town’s shoreline, the quay of the port, the medieval castle, the amphitheatre, and two permanent platforms at two major squares of the city allow the integration of the festival in the everyday life of the city's inhabitants; more than 300.000 visitors from all over the island attend these events.

Besides the ‘Tsiattista’ poetic contests, in which important popular poets take part and which are, admittedly, the highlight of the festival, many other events are organized during the Kataklysmos festival that belong to the island’s ICH, such as a shadow theatre or ‘Karagiozis’, performances and contests of Cypriot traditional dances and flute playing, exhibitions of handicrafts and display of traditional trades, foods, and sweets, etc. Larnaca Municipality offers money rewards to all artists that take part as well as prizes and money rewards to the winners of the competitions.

Another annual occasion when 'Tsiattista' competitions take place is Green Monday, the first day of Lent which thousands of city dwellers celebrate by going to the fields. Larnaca Municipality organizes festivities in a lake near the town, which include the performance of folk songs and dances as well as "tsiattista" competitions, again with the active participation of the performs' societies and individuals.

Every year on the International Child Day (June 1st), individual 'tsiattistaes' and members of 'Tsiattista' societies are invited by the Cultural Services of the Ministry of Education and Culture and by Larnaca Municipality to a meeting with hundreds of school children. The 'tsiattistaes' perform for the children and talk to them about their art in an effort to allow the 'Tsiattista' to reach the younger generations. For many children, this is their first contact with 'tsiattista'.

Larnaca Municipality also frequently organizes lectures on popular poetry and the 'Tsiattista' at various cultural centres of the town or the wider area and within the framework of the lecture series of the Zenonian Open University.

Sometimes, when the funds needed are available, the Municipality sponsors the writing and publication of books relating to the Kataklysmos Festival and popular poetry, such as The Results of the Contests of Tsiattista (2005) and Popular Poetry of Cyprus (2000 and 2002).

2.2 Προτεινόμενα μέτρα προστασίας

Σε αυτή την ενότητα πρέπει να γίνει αναφορά σε μέτρα προστασίας που θα εφαρμοστούν, ιδιαίτερα σε όσα αποσκοπούν στην προστασία και προώθηση του στοιχείου. Τα μέτρα προστασίας πρέπει να είναι συγκεκριμένα και ρεαλιστικά, όχι μόνο δυνητικά ή ενδεχόμενα (150-200 λέξεις).

Η εγγραφή στο Μητρώο της ΑΠΚ (ή στους καταλόγους της ΟΥΝΕΣΚΟ) δεν εξυπακούει την οικονομική συνδρομή του κράτους, ενδέχεται όμως να επιχορηγούνται οι δράσεις των φορέων από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες (κατόπιν υποβολής αίτησης επιχορήγησης) και αναλόγως των διαθέσιμων πιστώσεων κάθε χρόνο.

Παράδειγμα: Τσιαττιστά

- Proposed safeguarding measures include the following, cited in order of priority:

- Solidification of the element's current visibility by the creation of more opportunities for the 'tsiattistaes' to perform through the encouragement of communities and municipalities throughout the island to organize festivals, performances, and poetic competitions. As the 'Tsiattista' in the last years have been confined in the main to Larnaca District and Kokkinochoria area in Famagusta District, the inscription may be an incentive for the other municipalities to cooperate with Larnaca Municipality for the promotion of 'Tsiattista' and may be a chance for the latter to share their expertise and know-how in the field to the benefit of ICH.

- Wider visibility for the element than the one it currently enjoys could also involve a more systematic promotion through the mass media, particularly TV and radio. The majority of the media will be happy to get involved without any economic demands with programmes including performances of "tsiattista" as well as interviews and portraits of famous "tsiattistaes" and presentations of the work accomplished within the various societies.

- Ensuring the element's viability through the encouragement of younger potential poets to fully appreciate these elements of their cultural heritage and to follow in the footsteps of the older generation of poets. This would demand the intensification of raising the awareness amongst the members of the younger generation through their active participation in the performers' societies and their association with experienced and acknowledged poets. Therefore, the work of these societies should be promoted by the local communities and the municipalities through funding and by the media through wider visibility.

- Promotion of ‘Tsiattista’ among the youngsters given that the key to the safeguarding and survival of a cultural element is its transmission to the younger generations. Measures in this direction should focus on the involvement of school children with relevant informative, educational, and recreational programmes established through the educational system. ‘Tsiattista’ and other popular poems should be included in literature curriculum of primary and secondary education. Schools should invite “tsiattistaes” to perform at various events and to talk to the pupils about their art.
- Establishment of a ‘Research and Documentation Centre for Tsiattista’. This centre will create an audio-visual library of existing recordings of ‘Tsiattista’ and proceed with systematic audio-visual recordings of forthcoming ‘Tsiattista’ competitions.
- The centre will also provide economic assistance and encouragement for the writing of studies on the long history, the literary and musical value, and the social nature of the element by ethnologists, sociologists, literary scholars, musicologists, etc. To this end, the centre could organize lectures and conferences for both experts and non-experts. Scientific investigation of this form of popular poetry may lead to the discovery of similar forms in other countries in the region or elsewhere and to ensuing comparative studies of linguistic, social, cultural, and literary aspects of the element.
- Moreover, a permanent exhibition on ‘Tsiattista’ should be organized at the centre, which would include pictures and footage of past competitions, old published collections of ‘Tsiattista’, interactive activities on the theme, etc. Local and foreign visitors can visit the exhibition individually or in groups and get acquainted with the element.
- The centre can also create workshops for people who feel that they have a talent for composing ‘tsiattista’ and would like to receive some guided practice and advice on the actual art of ‘tsiattista’. The centre can also organize public performances where students at these workshops can show what they have learnt, thus encouraging current students to continue and new ones to participate.
- Finally, the centre could organize events during which famous ‘tsiattistaes’ would be honoured. This could be organised with the local communities since most ‘tsiattistaes’ come from surrounding villages in the Districts of Larnaca and Famagousta.

3. Μέθοδος συλλογής πληροφοριών

3.1 Αναφερθείτε στον τρόπο με τον οποίο έχουν συλλεχθεί οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρούσα αίτηση (κυρίως για την περιγραφή στοιχείου και τις προτάσεις μέτρων προστασίας) (150-250 λέξεις).

- Μαρτυρίες από άτομα (εκπροσώπηση από όλες τις κοινότητες αν πάνω από μία), οργανωμένα σύνολα, σωματεία, αρχεία, βιβλιογραφία, κ.τ.λ.

Σε περίπτωση που δόθηκαν μαρτυρίες από μέλη της κοινότητας, να σημειωθούν τα ονόματα, η ιδιότητά τους (πχ. κεντήτρια, ιερέας, φιλόλογος, κ.τ.λ.) και στοιχεία επικοινωνίας.

4. Άλλοι σχετικοί φορείς και οργανώσεις

Να επισυναφθεί κατάλογος και στοιχεία επικοινωνίας άλλων φορέων της κοινότητας ή μη κυβερνητικών οργανισμών που σχετίζονται με το υπό αναφορά στοιχείο.

- Όνομα φορέα / οργανισμού:

Π.χ., για τη Μεσογειακή διατροφή, οινοποιεία (Κυπερούντας, Τσιάκκα), «Ολέαστρο», Σύνδεσμος Τριανταφυλλοπαραγωγών, Γαστεραία, Μουσείο Κυπριακών Τροφίμων & Διατροφής, κ.τ.λ.

- Όνομα ατόμου για επικοινωνία:
- Διεύθυνση
- Τηλέφωνο:
- Email:
- Άλλη σχετική πληροφορία:

5. Συναίνεση κοινοτήτων στην αίτηση

5.1 Να επισυναφθούν υπογεγραμμένες δηλώσεις των κοινοτήτων, οργανισμών και ατόμων που αναφέρθηκαν στην ενότητα 4, με τρόπο που να βεβαιώνει ότι παρέχουν την ελεύθερη, εκ των προτέρων και κατόπιν ενημέρωσης συναίνεσή τους στην υποβολή της αίτησης.

Επισυνάπτεται πρότυπο δήλωσης:

Όνομα:
Διεύθυνση:
Τηλέφωνο:

Προς: Ειδική Επιτροπή Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς Κύπρου

Θέμα: Στήριξη της αίτησης για συμπερίληψη [του στοιχείου .....] στον Εθνικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Κύπρου και της UNESCO

Ο / η [όνομα ατόμου / οργανισμού / κοινότητας] δηλώνω υπεύθυνα ότι έχω ενημερωθεί για την πρόθεση του / της [όνομα κοινότητας/ δήμου / οργανισμού] να υποβάλει αίτηση για συμπερίληψη του [όνομα στοιχείου] στον Εθνικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς [έχω πληροφορηθεί επαρκώς /συνεργάστηκα για την παροχή πληροφοριών σχετικά με το εν λόγω θέμα].

[σύντομη τεκμηρίωση των λόγων για τους οποίους στηρίζει την αίτηση]

πχ, για Μεσογειακή Διατροφή:

Η «Μεσογειακή Διατροφή» αποτελεί ζωτικό στοιχείο της ταυτότητάς μας, όχι μόνο για την Κύπρο αλλά και στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου. Αποτελεί επίσης αναπόσπαστο κομμάτι της ζωντανής μας κληρονομιάς και πιστεύουμε ότι η συμπερίληψή της στον πιο πάνω κατάλογο θα ενισχύσει τις προσπάθειές μας για προστασία και προώθηση των παραδόσεων που σχετίζονται με όλα τα στάδια της Μεσογειακής Διατροφής, από την παραγωγή μέχρι την κατανάλωση.

Για τους πιο πάνω λόγους παρέχουμε την πλήρη συγκατάθεσή μας στον / στην [όνομα κοινότητας / δήμου / οργανισμού] για να προχωρήσει στην υποβολή της αίτησης και επιθυμούμε να συμβάλουμε κατά το δυνατόν / στο μέτρο των δυνατοτήτων μας στην προστασία και προβολή του [όνομα στοιχείου].

[Υπογραφή και σφραγίδα Οργανισμού]

[Όνομα]

[Τίτλος Υπογράφοντος]

[Τόπος και Ημερομηνία]

5.2 Σεβασμός εθιμικών πρακτικών και πρόσβαση στο στοιχείο

- Υπάρχουν πληροφορίες ή πτυχές του προτεινόμενου στοιχείου, τις οποίες η κοινότητα επιθυμεί να κρατήσει μακριά από το κοινό ή να τις αποκρύψει λόγω του ότι αφορούν σε πρακτικές του ιερού ή ιδιωτικού βίου;
- Αν ναι, αναφερθείτε σε ειδικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να διασφαλίζουν τον σεβασμό αυτού του αιτήματος.
- Αν όχι, παρακαλείσθε να δηλώσετε με σαφήνεια ότι δεν υπάρχουν συνήθεις πρακτικές που να ρυθμίζουν την πρόσβαση στο υπό αναφορά στοιχείο άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς (50-250 λέξεις).